

مذاکرات روز شنبه ۲۲ و یکشنبه ۲۳ شهر ذی القعدة الحرام دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۲۰ و آقا میرزا طاهر قرائت کردند

آقای سید عبدالله مجتهد - جناب سردار انغم که چند روز است از غیبت آمده‌اند و امروز که از خانه خود بیرون آمده‌اند بمجلس شرفیاب شده‌اند.

(عموم اظهار امتنان نمودند)

سردار انغم اظهار داشت که با کمال افتخار حاضریم که تفنگ بدوش گرفته در جلوی درمشتغول قراولی باشم و حال هم بعد از قراولی به مجلس مشرف شدم

آقای میرزا فضلعلی آقا - از تشریف فرمائی آقا سید عبدالله مجتهد قی نهایت تشکر را داریم که با آن علت مزاج متمهل این همه زحمت و مشقت شده‌اند در حقیقت چشم همه بیدار ایشان روشن شد.

آقای سید عبدالله - چشم‌حوزه اسلام بتشریف آوردن ایشان روشن است هرغائله که روی میدهد در حقیقت یک امتعانی است خداوند هم را موفق بدارد.

مستشارالدوله - بمناسبت حوادث این چند روزه کار کمیسیونها بتعویق افتاده خاصه خارجه چنانچه انشاء الله بزودی بمدار اولی خود خواهد برگشت و ضمناً معلوم است که هردولتی از دول و ملتی از ملل بکلیت مسلك بلیتکی دارند و باین بلیتکی رفتار می نمایند این ایام دولت علیه ایران هم بعمده الله از برکت مشروطیت داخل درعداد دول متعده گردیده لهذا یک بلیتکی صحیحی برای خود پیشنهاد نموده و می نمایند که کمیسیون خارجه و کابینه و وزراء باید بآن قانون و مسلك دیپلمات رفتار نمایند خاصه و وزراء خیلی باید مراعات کنند در آنکه آن عبارت از سه خط اصلی صحیح است

اول حفظ استقلال ایران و استنجام اساس استقلال آن.

دویم از خطوط اصلی حسن روابط و حفظ حدود مناسبات آن با دول متجابه چنانچه با وجود جهت جامه اسلامی بین دولتین عیلتین جزئی گفتگوئی بواسطه مسئله سرحدی در میان بود آنهم بعمده الله رفع شده و خواهد شد و خیلی جای تشکر است که دول متجابه در این اوقات در منتها درجه این مسئله را ملاحظه نموده و می نمایند و کمال تشکر را در این خصوص داریم.

سوم آزادی تجارت عمومی با مساوات که باید این مثلث مساوی الاضلاع طوری تشکیل یابد که خطوط آن زوایای مثلث را بهم مرتبط سازد و بعضی از خطوط است که از این سه خط اصلی متفرع و پیدا میشود که باید در کمیسیون خارجه محفوظ بماند و حالاً نمی توانم آنها را عرض کنم این است اجمال مسلك بلیتکی ایران و اگر بعضی از اعضای پارلمان ایران با سفرا رابطه دوستی دارند این رابطه با پوتلیک جنرال دولت علیه منافات ندارد و لازم دانستم که این مسئله را عرض نمایم.

سید الحکما - اعتبار نامه جناب آقا میرزا

ناجر اصفهانی که از جانب تجار تبریز بوکالت منتخب شده بودند در کمیسیون انتخابات ملاحظه شده صحیح است

رئیس - حالا که اعتبارنامه ایشان تصویب شده انشاء الله مبارک است خداوند ایشان را توفیق بدهد برای خدمت بملت در کمیسیون تنقیح لوایح قانونی قرار شد قانون ناهیا خوانده شود و نیز یک روزی آقایان جمیع اسلام حضور داشته باشند که در کلیه حدودات و جزا گفتگو شده مطابق قانون شرع باشد.

آقای حاجی امام جمعه - بدیهی است که کمیسیون تنقیح لوایح قانونی اهمیت بیشتر دارد زیرا که سعادت حالیه و آئینه از اوست و تشریف آوردن یک روز آقایان جمیع اسلام کفایت نمی کند باید قبول زحمت فرموده لافل دوهفته که هر هفته دو روز که کمیسیون منعقد است تشریف فرما شوند که دیگر معظوری باقی نماند عمده کلیات است کلیات که اصلاح شد جزئیات در تحت او اصلاح خواهد شد.

آقای سید عبدالله مجتهد - در صورتی که جناب عالی در آن کمیسیون تشریف دارید دیگر بودن ما لزومی ندارد معذرا محض اینکه بجهت بعضی شبهه نشود هر روزی را که معین نمایند حاضر خواهیم شد و در حقیقت مجلس وجود جناب عالی را مفتنه می داند.

آقای حاجی امام جمعه - ما بچوخت از وجود شریف شما دو حوجج بزرگوار مستغنی نخواهیم بود باید همه وقت تشریف داشته باشید که استفاده رائی و علمی حاصل نمایم جناب حجة الاسلام آقای سید جمال افندة اظهار داشتند که دستخطی از حضرت حجة الاسلام والمسلمین آقای حاجی میرزا حسین مهظله الالی ببنده رسیده اگر صلاح بدانند قرائت شود

آقای سید عبدالله مجتهد - او امر مقدسه حضرت حجة الاسلام لازم الانعان و واجب الاعتقاد است.

رئیس - برای بنده هم دستخط فرموده‌اند

وکیل التجار - خوبست کمیسیونها در وقت معین خود حاضر باشند و مجلس بمسماحه ننگند یکی دیگر اینکه یکی از روزهای تعطیل مجلس مختص بکلا باشد برای اینکه کارهایی که در ایام هفته در کمیسیون ها گذشته حضور تمام و کلا مذاکره شود و مطالبی هم اگر خود و کلا دارند مذاکره نمایند عرض دیگر اینکه وقت مجلس هم معین شود که در موقع معین حاضر شوند.

رئیس - کمیسیونها از فردا باید مشغول بکار خود باشند و مجلس هم کفایتی السابق از سه ساعت بفریب مانده منعقد میشود

وکیل التجار - قرض مطلب دومی است

رئیس - رای صحیحی است انشاء الله در این خصوص هم مذاکره خواهد شد.

آقای سید حسن قلی زاده - در دو هفته قبل که وزراء سابق بودند یک مطلب مذاکره شد و حق هم بود و همه نیز تصدیق کردند اما این انقلابات رخ داد و نمی دانم چرا از چهار ماه قبل باین طرف هر وقت این مطلب مذاکره میشود انقلاب پیدا میشود و آن مطلب فرستادن قشون است برای آذربایجان و در روزهای آخر بوزرای سابق گفته شد و همه وزراء

تصدیق کردند ولی افسوس عوض اینکه قشون بانجا برود از آنجا می آید نمی دانم علت چیست و حالاهم باید از این وزراء جدید خواست اگر چه باز نمی رود و انقلاب میشود ولی لامحاله طوری باشد صبح که از خواب بیدار میشویم نشنویم که از آنجا بانصد سوار باین بیشتر وارد شده.

مؤمن الملك - در این مسئله گمان نمیکنم کسی مخالفت داشته باشد و باید تا کید شود که همین دوازده قشونیکه مأمور تبریز شده‌اند بروند

رئیس - بیش از این واقعه هفده هزار تومان و کسری بقزاقخانه داده شد که تراق عازم آذربایجان شود دیگر نباید معطلی داشته باشند.

رئیس - صحیح است باید تاکید شود که همین دروزده قشون برود.

وکیل الرعایا - چندماهه قانون در خصوص مجازات که حاج امام جمعه نوشته بودند چند روز پیش خوانده شد اگر لازم است امروز هم مجدداً خوانده شود.

رئیس - امروز که گذشت البته انشاء الله روز دیگر خوانده میشود.

وکیل التجار - بنده عرض میکنم که آنچه مجلس تصویب کرد خوبست در روزنامه بومیه درج شود و در نزد هیئت اداره ثبت شود که فراموش نشود و تاکید کرده که زود مجری شود.

(در این موقع دستخطی از حضرت حجة الاسلام آقای حاج میرزا حسین حاج میرزا خلیل دامت بر کاته بعنوان جناب آقای سید جمال افندة در خصوص سفارش از جناب آقا شیخ محمد مهدی کرمانشاهی قرائت شد.)

(مجلس ختم گردید)

مذاکرات روز یکشنبه ۲۳ شهر ذی قعدة دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۲۲ را آقا میرزا طاهر قرائت کردند.

حاج میرزا علی آقا - اولاً در هر مجلس ما باید موضوع مذاکره را بدانیم که در صلاحیت آن گفتگو کنیم خوبست که مطالب و مذاکرات هر روز مجلس قبل از وقت معلوم شده و آقایان و کلا اطلاع داده شده بدانند تا در آن خصوص مذاکره شود اگر صلاح است این مسئله قانونی شود

دوم اینکه تلگرافی از طرف مجلس بشود به ولایات که همهجا تأمین شود و مردم بدانند که امورات اصلاح شده و مساکت بشوند.

سیم اینکه آن قانون وزارت داخله و دستور العمل حکام را بدمند چاپ کنند که برای حکام فرستاده شود تا بدان عمل کرده ولایات منظم شود

نایب رئیس - آن مطلب از اول کمیسیون رئیس متوجه شده موضوع مذاکرات را معین خواهند نمود و بمجلس قبل از وقت اظهار میشود این چند روز بواسطه این حوادث نشد انشاء الله بدمتار تب خواهد شد و قانون وزارت داخله هم داده می شود که چاپ شود و عمل نمایند

(در این موقع تلگراف اصفهان که از علماء و انجمن ایالتی و سایر انجمن ها و عموم تجار و غیره مغایره شده بود تراننشده که عیناً ترخ می شود)

تلگراف از اصفهان

حضور حضرتین مستطابین حسینین دامت برکاتهما تلگراف مبارک ز وزارت شد اهلی اصفهان تا آخر خون در همدامی ایستاده اند غیر از مقاصد حسنه مشروطه و مجلس هیچ عنوانی را از احدی نمی پذیرند الان تلگرافی مبسوط از اشخاص طرف مقابل رسید جواب این قسم داده شد عینا درج می شود (تلگراف) رسیده خیلی تعجب است قبل از این اساس مقدس جز خلاف شرع و ظالم و تعدی و تعطیل احکام اسلام و عدم اجرای حدود و (تضییع) انقار و اموال و حقوق و فروش خاک اسلام با جانب هیچ دیده نمی شد و در تأسیس این مجلس مقدس هم که رفع این معایب خواهد شد و بوجوب همین عقیده در تعیین ارکان این اساس مقدس بیجان و مال با کمال شرف حاضر هستیم و آخر امید ایرانیان است و بهیچوجه فتوای در لوازم اقدامات تسدید و تشدید آن نخواهیم نمود و هر کس هم در مقام تخریب این اساس حرفی بزند یا اقدامی نماید او را مغرب شرع انور می دانیم و مایوس از اهل اصفهان بلکه از کل ممالک بوده باشد بعد از آنکه احدی همراه نیست و آنچه بعد از انعقاد مجلسی بر-

مسلمین وارد آمده از منک دماء و نهب اموال و تعرض ناموس از جهت این گونه مخالفت می دانیم و خدا و رسول را شایع می آوریم که ترک این گونه مخالفت بکنید و خود را زیاد نزد خدا و رسول شرمسار ننمائید و مسلمین را بقتال و دفاع با خود وادار ننمائید که عاقبتی وخیم دارد عموم علماء اهلین و تجار و اصناف رعایا اصفهان انجمن ها و کلاه انجمن ملی اصفهان محمد تقی شیخ نورالله ابوالقاسم الموسوی الزنجانی اسمعیل الموسوی صدرالاسلام کلیاسی محمد حسین الموسوی شیخ الاسلام ملک التجار کارزونی انجمن سعادت سادات انجمن همایونی اصفهان اتحادیه طلاب انجمن مهدیه خواجی .

آقای حاج امام جمعه - گذشته از این که اهل اصفهان حق از حقوق خود را کامل خوبی ادا کرده اند خیلی از این جواب معقولانه که با آنها داده اند امیدوار شدیم در جواب این تلگراف خیلی اظهار تشکر شود (تلگراف از قزوین قرائت شد قریب باین مضمون :

مانند ایشان ملت را که اجازه دادید بیلز کردن بازار اطاعت کرده با زار را باز نمودیم و صومعه مجاهدین را تبریک می گوئیم ولی متعیریم که نتیجه چه شد اما منتظریم که اشرار مجازات و مقصرین تنبیه شوند والا ساکت نخواهیم شد (مجاهدین قزوین)

آقای اسمعیل حسن تقی زاده - هیئت از طرف مجلس معین شده و هیئت از طرف دولت دستخطها آوردند که در حقیقت شروط صلح بود هیئت کابینه جدید هم این شرایط را قبول نکرد که اجرا نمایند و تشکیل یافت و مجلس هم این چند روزه را دوره انتقال فرض کرده و صلح نمود ولی بدینسانه هیچیک از شروط صلح اجری نشده است اما حالا می بینیم که همه اظهار شرف می نمایند نمی دانم بچه چه و حال آنکه هنوز امیر بهادر صاحب سواد رونج است و هر روز از آنجا بیجان سوار می آید سمدالدوله در همان جا که بوده هست و اشرار را مجازات ندادند بعضی راه می خواهند طرف صفتور از دهند و بعضی را هم گریزانند و باید امنیت نیست جناب حاجی مهزای آقا فرمودند که بولایات تلگراف بکنید که مردم ساکت شوند و حال

آنکه ابتدا ساکت می شوند با آن تلگرافی که در برهز شده امیدوار بودیم که دیگر جواب نیاید و حال جواب آمده که ما ساکت نشده و نخواهیم شد معلومی که شروط صلح اجرا شود و مجلس هم مثل بغاری که ذغال سنگ آن تمام شده باشد سرد شده و میشود من باز سرگرد میگویم که ابتدا هیچیک از شروط صلح مجری نشده .

آقا میرزا ابوالحسن خان - فرمایشات آقای تقی زاده صحیح است و این مقررات ایشان مقرون بصواب بوده و هر دو در یک ملت بوده و هم رای معین اما از این که ایشان بگویند و بنده جواب بدهم یا من بگویم ایشان جواب بدهند قائمه مرتب نخواهد شد باید این شمولات از وزیر مسئول بشود پس خوبست با آنها اختصار شود که حضور بهم رسانیده و سؤال شود که چه اقدام در اجرای شروط صلح کرده اند .

سید الحکماء - خوبست رئیس الوزرا نوشته شود که روز سه شنبه بیاید به مجلس توضیح بدهند که در خصوص مداخله شروط صلح چه اقدام کرده اند .

وکیل التجار - مقصود این نیست که مجلس بدانند چه کرده اند بلکه مقصود این است که هیئت وزراء حاضر شوند از برای اجرای مقصودی که جدا در آن اقدام کرده مجری نمایند نه اینکه بعد از چندی باز مجلس اصرار نماید و با آنها بگوید که چه کردید بنده عقیده ام اینست که اگر میخواستند اجرا نمایند آنقدر طول مدت لازم نداشت و تا کنون تمام اجرا شده بود ولی باز هم می آیند توضیح می دهند اگر مشکلی هم باشد رفع آن شده اقدام صحیح نمایند .

نایب رئیس - آنچه که بنده اطلاع دارم بعضی از آقایان هم مطلع هستند و وزیر مسئول اقدامات هستند ولی بعضی مشکلات در جلو دارند که باید آنها هم رفع شود و می گویند بعضی شروط هم اجرا شده و بانی هم اجری خواهد شد حالا هم تا کید بشود ضرری ندارد .

آقای سید حسین - در خصوص مجازات و شروط صلح خوب بود هیئت وزراء که هر يك از آنها که اجرای شده اطلاع بدهند هر کدام که موافقی داشته و تمویق افتاده بگویند که معلوم شود تا مانع را رفع کنند از گفتن بنده در اینجا و جواب داین دیگری قایده مرتب نیست خوبست هیئت وزراء احضار شوند تفصیلات را جواب بدهند که بکدام يك اقدام سکرده و اجری نموده اند و کدام يك مانع دارد بگویند هر روز در مجلس خودمان مذاکره نکنیم و جواب ندهیم .

نایب رئیس - خوب حالا که ابلی میهد برای روز سه شنبه وزراء در مجلس احضار شوند اگر چه هر يك از این وزراء که این کارها بعهده ایشان است اکثر روزها اینجا می آیند و هیئت رئیس گفتگو مینمایند اگر میخواهد از همانا سؤال بشود یا اینکه در مجلس رسمی احضار شوند (گفته شد باید هیئت وزراء در مجلس احضار شوند .)

آقای سید حسن تقی زاده - اینکه بعضی وزراء صلح می نمایند بحدت بهارستان نچسود گفت که رسماً به مجلس بیاید از آن روزی که معرفی شده اند

دیگر رسماً به مجلس نیامده اند و خوبست روز سه شنبه بیاید در مجلس و در جزئیات هم گفتگو نشود باید در کلیات گفتگو شود .

حاجی محمد اسمعیل آقا - عقیده بنده سبب تعطیل این کار این شده که هر روزی وزراء می آیند در ساعت در کمیسیون ها می نشینند و بپناه دارند که تعطیل در کارشان پیدا شده پس لازم است که در مجلس حاضر شوند اگر حرفی هست بگویند تا همه و کلاً بدانند که چه شده و هیئت مجلس این است که اغلب و کلاً از ترتیب کمیسیونها اطلاع نمانند و اگر مطلبی از آنها گذشت بعد از آن بعضی میگویند که ما هیچ مسوق نبوده ایم و ایراد میکنند پس خوبست هر چیزی در مجلس علنی بگذرد که رحمت پیدا سکرده ام باب حرف نشود .

آقای سید حسین - مذاکرات کمیسیونها ربطی به مجلس ندارد هیئت کابینه در کمیسیونها که نمایند هر کمیسینی راجع يك وزیر است که در مسائل راجعه با او مذاکره شده نتیجه آن هم به مجلس می آید

اسدالزهیر زار - هر يك از وزراء میتوانند کمیسینی برای خود اقتضای کنند چنانچه این کمیسیونها هر يك برای يك وزیر است و آن ربطی با مجلس و هیئت کابینه ندارد اما اگر وزیر یا هیئت کابینه را مجلس بخواهد همان طوری که حاجی محمد اسمعیل آقا گفتند صحیح است مطالبی که باید در مجلس گفتگو شود باید هیئت کابینه در مجلس حاضر شوند تا همه و کلاً مسبق و مطلع شوند .

آقای میرزا حسین طبیب - مراد حاجی محمد اسمعیل آقا این نبود که کمیسیون نباشد یا وزراء آنها نروند .

حاجی محم - اسمعیل آقا - باز هم میگویم مطالبی که در مجلس باید مذاکره شود نباید در کمیسیون بگذرد هیچیک از کلاً برای این مطلب حاضر نیستند .

آقای میرزا فضلعلی آقا - آنچه راجع بیولیتیک جنرال است همانطور است که حاجی محمد اسمعیل آقا گفتند باید هیئت وزراء در مجلس رسمی حاضر شوند اما هر مطالب شخصی که در کمیسینی از وزیر می گذرند کمیسیون میشود آن ضرر ندارد که هر کمیسینی با وزیر طرف سؤال و جواب شود .

آقای میرزا محمود - خوب است همانطور که قرارداد هیئت وزراء روز سه شنبه حاضر شوند و سئوالاتی هم که میشود قبل از وقت اخبار شود که دیگر غرضناورند که قبل از وقت اخبار نشده بود **نایب رئیس** - نتیجه مذاکره امروز این شد که بهیئت وزراء اخبار شود برای روز سه شنبه در مجلس حضور بهم رسانیده خوبست سئوالاتم معین شده قبل از وقت اخبار شود .

آقای سید حسن تقی زاده - بنده سئوال خود را منصرف مینمایم یکی همان شروط صلح است که باید اجری آنرا بخواهیم و بدانیم که تا حال چه کرده اند دیگر اینکه در اینها میانی را که آورده بودند و شیخ معصوم رئیس آنها بوده آنچه معلوم میشود تمام این ناسداه از طرف اقبال الدوله بوده

کشت و بجزه ثبوت هم رسیده و محتاج به بینه و برهان هم نیست.
حالا هم گویا شیخ معهود بوزامینرفته که آنجا مشغول تصادف شود باید از وزیر داخله خواست که او را از آنجا خارج نمایند.

وکیل الرعایا - ضرری که از شخص اقبال- الدوله بایران و ایرانیان وارد آمده است اگر در يك كفه ترازو بگذرانند و تمام ضرر های سایرین را در كفه دیگر مقابلی خواهد کرد ایران و ایرانیان بیش از طاقت خود ضرر از این شخص دیده اند.

نایب رئیس - تلگرافی است که از انجمن ایالتی آذربایجان صاحب منصبان و معترزمین قشون آذربایجان که در رکاب مشغول خدمت هستند رسیده قرائت میشود (تلگراف مزبور قرائت شد قریب باین مضمون توسط وکلای محترم آذربایجان بعموم صاحب منصبان فوج پنجم هفتم شتاقی از خدمتگذاری شما و اظهار همراهی بدلت نهایت رو سفید شدید خداوند شما را رو سفید کند همه وقت این اوصاف همیشه را در دست داشته و خدمتگذار واقعی مجلسی باشید از بابت خانواده خودتان آسود خاطر باشید و از اقدامات و مساعدت جناب امیر نظام کمال تشکر را داریم .

وکیل التجار - بنده خواستم يك عنوانی بکنم که پس فردا در حضور وزراء عنوان خود و آن این است که ولایات خصوصاً شیراز که دیشب تلگرافی آمد انجمن که در شاه چراغ متحصن بودند چند نفر را متغول نموده اند عنوان تلگراف طوری بود که برای بنده وقت فوق العاده دست داد و طریقت آنها هم حکایت استبداد و مشروطیت نیست باید يك اقدامی بشود که اهتیت بآنها داده شود .

آقا شیخ حسین - حکمیتون اعتبار نامه و سکله راپورت چند روزه خود را بهیئت رئیس داده اما فرصت نشده که در مجلس قرائت شود چون مطالب لازمی است عرض میکنم و کلاسی که باید انتخاب شوند باید اقدام شود و دیگر اینکه حضرت عبد العظیمی ها می خواهند يك وکیل انتخاب کنند چون موافق نظامنامه حق ندارند لذا می خواهند از آن و کلاسی که برای فلاحین لازم است بیک نفر را معین کنند و در این خصوص سخت گرفته اند آیا صحیح است و مجلس اذن می دهد که بآنها اجازه داده شود یا نه ؟

اسدالله میرزا - شاهزاده ثقة السلطنة مرحوم شده و از وکلای محترم شاهزادگان بود حالا برای بنده اشتباه است که باید مجلس بجای ایشان وکیل انتخاب نماید یا خود شاهزادگان وکیل انتخاب خواهند کرد چون شاهزادگان دونه در نظر دارند اگر باید مجلس انتخاب نماید پیشنهاد نمایند که با کثرت آراء در اینجا از آنها انتخاب شود و اگر خود شاهزادگان باید انتخاب نمایند که آنها مشغول انتخاب بشوند .

احسن الدوله - وکلایکه لإطهران انتخاب شده اند اگر اهل طهران فریبه هستند و حضرت

عبدالمظلم هم یکی از مملات طهران است خوبست حق انتخاب يك نفر وکیل بآنها داده شود .
آقا شیخ حسین - حالا که این رای احسن الدوله را قبول می نمایند از وکلای طهران که چند نفر اند است خوبست حق انتخاب يك نفر از آنها با حضرت عبدالمظلمی مایلند .

آقای میرزا محمود - اینکه در نظام نامه قید شده که در وقت اقتضای عد و سکلا افزوده میشود برای همین است حالا حق انتخاب بیک نفر حضرت عبدالمظلم داده شود خوبست .

آقا سیدعلینقی - اولاً وکیل که استعفا بدهد بافوت کند مجلس باید بجای آن وکیل دیگری را انتخاب نماید و این حق مجلس است نه موکلین و ثانیاً در باب حضرات حضرت عبدالمظلمی که خواهش يك وکیل کرده اند بجای صحیح است باینکه همانطور که بعضی آقایان و کلا گفتند آنچه جزو شهر شمرده شده وکیل انتخاب نمایند یا بجای دیگر حق انتخاب يك نفر وکیل بدهد باینکه ملاحظاتی و نکاتی البته ملاحظه بهتر از این بوده مقدس لازم است و گمان اینست اینکه عرض کردم اکثریت آراء هم در این باشد (بعضی گفتند چنین نیست و فرموده کیسیون انتخاب در این مسئله واپورت گیتی بدهد و رای خود را هم اظهار دارد آنوقت مطرح مذاکره شده رای مجلس در این باب معلوم شود)

(مجلس ختم شد)

مذاکرات روز ۳ شنبه
۲۵ شهر ذی القعدة الحرام
دارالشورای ملی
خلاصه مذاکرات روز یکشنبه ۲۴ را آقای میرزا طاهر قرائت کردند .
(تلگرافی از استرآباد از طرف جناب سیدهار قرائت شده قریب باین مضمون)

توسط جناب مستطاب سردار منصور حضور امتای محترم مجلس زلمن مأموریت بنده بسرحه استرآباد و کولکلان قرار شد تمام قشون مازندران و سیصد سوار از طهران و فوج سمنان و دامغان و سولرهای بسطامی باینکه هزار و پانصد سوار از خراسان در اینجا جمع شوند بعد از ورود بنده بهمجهه فقط از مازندران یک هزار و دویست نفر محض خاطر من آنهم از رؤسای ایشان آمده اند و از سوار خراسانی و فوج سمنان و غیره خبری نیست سهل است اگر بنده به بندر جز وارد نمی شدم این عده قلیل هم حاضر نمی شدند مهله من باب اظهار خدمت ایلضانی را فرستاده به کسولکلان و تهدیدات لازم را نمودم در سه روز قبل بیست نفر اسیر آوردند و امروز هم قاصد آمده که ده نفر زن و بچه اسیر آوردند و باقی را هم نوشته بودند که تحویل خواهیم داد اگر نتوانید تمام اسراء سابق و لاحق و اموال منوبه مسترد خواهد شد چیره این ضغفانی که هستند بانجمن معنی استر آبیاد حواله شود که بدهند هیچوقت از خدمتگذاری بدولت و ملت حتی - للمقدور کوتاهی و مصلحت نداشته طوری بفرمایند که از عهد آن تسمی را که در مجلس مقدس خورده ام بر آیم هر کار دیگر اهمالی شود از طرف بنده نیست

رئیس - در حقیقت خیلی خدمت کرده اند البته باید همراهی بشود و آنچه کت و معاملات لازم است باید نمود .

آقای میرزا محمود - از این تلگراف چنین معلوم میشود که تهیه افواج و سوار نموده بودند تا حال سوار خراسان و غیره نرسیده علت تأخیر این چه بوده است حضرت والا وزیر جنک بفرمایند .

رئیس - حضرت والا وزیر جنک چون تازمه وارد در این کار شده اند اطلاع کامل نداشتند و این چند روزه هم فرصت نکرده اند که اقدام نمایند البته اقدام خواهند نمود .

حسینی خان - امروز هیئت وزراء برای سؤالات دیگری تشریف آورده اند خوبست که آن سؤالات بشود .

مهربان السلطان - اولاً باید بدانیم که حکومت شهر در تحت نظارت نظامی است یا معمولی است که باید وزارت داخله جلو گیری از این افتشاشات بکنند چرا در جلوی میدان مشق بیک نفر را لغت کرده اند و هیچ اقدامی نشده است و همچنین دردم امازاده زید بیک نفر کاسب را لغت کرده اند و سه نفر قزاق مست نموده جلوی دکتر محمد خان را گرفته اند و اگر حکومت نظامی است چرا وزارت جنگ اقدامات مجدهانه نمیکند و رفع این اجامر و ارباش را نمی نمایند .

وزیر جنک - اگر اقدامات من نبود در این چند روزه بیش از اینها مفشوش شده بود چیزیکه اتفاق افتاد همین در سفره است که شما گفتید و این قزاقها را هم بعضی شینین این خبر فرستادم دستگیر کرده و الان در فراقخانه حبس و مشغول استطلاع هستند و البته بجایات خواهند رسید اقدامات لازم هم شده خواهد شد .

آقا سید حسین - اولاً اینکه این شرایط صلح هیچ کدام بظهور نرسیده میخواهم بدانم از آن شش شرط کدام يك اجرا شده اگر هر کدام راجع بیکدیگر از وزرا است بفرمائید آنهم سؤال شود . یا راجع به هیئت کابینه است آنهم سؤال شود جواب بدهند .

وزیر داخله - آن شرایط بعضی بسمی و اتمام وزیر جنک که در واقع خوب اقدام کرده و اشرار را جلو گیری نموده و بعضی را هم گرفته بعمل آمده و مسئله سعد الدوله هم اقدام شده آن چند نفر هم که راجع وزیر جنک بود آن هم اقدام شده مرتب خواهد شد .

وزیر جنک - آن سوار هام نباشد که با امیر بهادر جنک نباشد

آقا سید حسین - بیس این تلگرافی که نموده است دویست نفر از فوج سیلاخوری باید چیست و یکی هم بنابود تلگرافی بجانب ناصر الملک بشود که چرا رفته اند .

وزیر جنک - این تلگراف فوج سیلاخورد که حالا نشده و معلوم نیست اگر هست شاید طال ده روز پیش باشد و تلگراف بجانب ناصر الملک هم شده و گفته که با اختیار خود رفته ام .